

vadno blede in bolehn. Pri vsakem dihanju se zmešajo zračni plini s plini, katera pripelja sprideno kri. Kislik vzame kri sabo, odda pa ogljikovo kislino in zatorej več ogljikove kisline udihamo, nego izdihamo. Dognano je, da pri vsakem dihu zrak odda krvi 5 % kislika, a zato dobi 4 % ogljikove kisline. Zrak katerega izdihnemo ima torej manje kislika, a več ogljikove kisline. Od imenovanega izmenjanja plinov je odvisno redno delovanje naših telesnih organov, torej tudi naše zdravje. Brez te redne premene plinov ni mogoče dihanje in preneha se redno življenje. To izmenjevanje more popolnoma ali pa tudi le deloma prenehati, potem, v koliko se je premenila sestava zraka, v katerem živimo. Zrak naših stanovanj se največ s tem spridi, da se nabere v njem prevelika množina ogljikove kisline, čemur je povod v prvi vrsti dihanje ljudij v njih stanujočih. Če se nabere toliko ogljikove kisline v stanovanju, da se menjavanje plina v krvi ne more več redno vršiti, otrpne delovanje telesnih organov in življenje ugasne, če to dalje traje. Če se iz kakega uzroka v kakem prostoru nakrat nabere preveč ogljikove kisline, tudi življenje lahko nakrat preneha. Skušnja uči, če je v zraku toliko ogljikove kisline, kakor v krvi, da je preminjevanje plinov nemogoče.

Zrak v naših stanovanjih se največ sprija s tem, da se v njih nabira preveč ogljikove kisline, to se zgodi tem pogosteje, čim več ljudij je v kaki sobi in čim manjša je soba.

Kako škodljiv je sprijen zrak, se je pač vsakdo že sam prepričal. Če je dolgo v prostoru, kjer je mnogo ljudij, kakor v gledališču, mu je glava težka in ga začinja boleti, omotica ga nadleguje, težko diše, truden postaje. Ko prideš na sveži zrak, da se zopet začne redno menjavanje zraka, pa vse te težave izginejo.

Da pa ljudje le morejo bivati v tacihi tesnih prostorih, to pa prihaja od tod, da se človek privadi. Vsled tega se nakrat ne opaža več vpliva slabega zraka, temveč le polagoma, a v poslednjem slučaju pa niti ne ve, kaj je povod oslavljenju.

Ljudje, ki redno bivajo v tesnih prostorih, vedno dišejo sprijeni zrak, ne da bi kaj opazili, dasi duši tak zrak koga družega, ki vstopi v sobo. Pri človeku, ki biva v slabem zraku, oslabi vse telesno delovanje, zato pa zanj zadostuje zrak, ki bi popolnoma zdravemu človeku več ne zadoščal. Ravno tako kakor hladnokrvne živali še žive v zraku, v katerem vročekrvne živeti ne morejo, ker je nje življenje počasneje.

Misliti pa ne smemo, da za tako privajene ljudi zrak ni več škodljiv. Oslabljenje delovanja telesnih organov polagoma podkopa zdravje in navadno taki ljudje prezgodaj umirajo.

Škodljivo ni le, če je preveč ljudij v sobi, temveč tudi preveč hišne oprave, preprog in sploh stvari, ki izožujejo prostor, ni priporočati imeti po sobah.

Štatistika po mestih jasno dokazuje, da ljudje v malih stanovanjih mnogo hitreje mrjo, kakor v velikih. V Dublinu umrje v delavskih delih mesta po 24 ljudij

na tisoč na leto, dočim jih v boljših delih mesta pa samo 17. V dublinski odgojnici je umrlo prvih 14 dnij nad 300 otrok od 7500 rojenih. Ko so pa napravili nove ventilacije (prevetrovanje), je pa število smrtnih slučajev pomanjšalo se na 280. Sploh se opaža, da otroci do petega leta v nezdravih stanovanjih močno mrjo.

Poučni in zabavni drobiž.

Zabavna knjižnica za slovensko mladino. Urejuje in izdaja Anton Kosi, učitelj v Središči, VI. zvezek, cena 15. kr. Tudi ta zvezek, kakor vsi prejšni, ima mnogo lepega in podučljivega in bi bilo le želeto, da se močno razširi na korist naše mile mladine slovenske.

Koliko je jedna milijarda v zlatu? Koliko je jedna milijarda (1000 milijonov) naj pove naslednje: Ako si mislimo jedno milijardo goldinarjev skovano ali ulito iz čistega zlata, tehtal bi ta kos zlata 322.850 kg ter bi obsegal 16 kubičnih metrov in 750 decimetrov. Če bi se hotelo to maso vzdigniti, treba bi bilo za to 6000 krepkih mož. Iz tega zlata bi bilo nadalje mogoče potegniti $\frac{3}{4}$ milimetra debelo žico in ž njo oviti vso zemljo okrog ekvatorja. Da bi se prevedla ena milijarda v zlatu po železnici, trebalo bi 64 vagonov, od katerih vsaki zamore nesti 5000 kg. Če bi kdo imel eno milijardo, nakovano na samih cekinih, in ako bi zložil te cekine po vrsti jednega poleg drugega, dobil bi 1050 km dolgo vrsto.

Kako močna je španska vojska? Vojno ministerstvo špansko je ravno objavilo statistiko o številu sedanje španske vojske. Skupna vojska šteje 358.108 mož z 19.542 častniki in sestoji iz 269 bataljonov pešcev, 158 švadronov konjice in z 90 baterij. Največji del čet je na Kubi, namreč 183.571 mož s 6701 častnikom. Na Filipinskih otokih je 42.022 mož s 1234 častniki in na Puerto-Rico je 6415 mož z 254 častniki. Število čet, ki so doma in v afričanskih kolonijah znaša 126 000 mož z 11.353 častniki. V to število je všteta tudi žandamerija z 15 000 možmi in 820 častniki ter carinski vojaki z 11.000 možmi in 649 častniki. Število konj znaša 39.786, od teh jih je doma 20.000 in na Kubi 18.861.

Novice.

-- Nadvojvoda Ludovik Viktor v Ljubljani. Nj. c. in kr. visokost svitli gosp. nadvojvoda Ludovik Viktor, brat presvitlega cesarja, osrečil je dne 6. aprila stolno mesto Ljubljano, da si ogleda naprave in priprave „Rudečega križa“. Sviti gosp. nadvojvoda je došel iz Celovca v spremstvu višjega dvornika izm. barona pl. Wimpfen-a ob 11. uri 25 minut v Ljubljano. Na južnem kolodvoru sta sprejela Nj. c. in kr. visokost deželni predsednik baron Hein in štacijski poveljnik generalmajor Höchsmann. Po najudanejem pozdravu odpeljal se je nadvojvoda z deželnim predsednikom v poslopje deželnega predsedstva. Na to je Nj. c. in kr. visokost blagovolil vsprejeti v avdijenciji odbor patriotskega pomočnega društva in gospejnega društva „Rudečega križa“. Gospejno pomočno društvo Rudečega križa so zastopale predsednica gospa Schifferer, podpredsednica baronica Hein in Flora Rudesch, potem gospe Antonija Kosler, pl. Schöppl, Hübschmann in gospica Seunig. Deželno pomočno društvo „Rudečega križa“ so zastopali: Ces. svetnik Iv. Murnik, I. podpredsednik, Ferdinand Mahr, Gabriel Piccoli, dr. Jos. Stare, dr. vitez Bleiweis-Trsteniški, dr. Emil Bock, veteranski stotnik Cik, kanonik Zamejic, Peter Grasselli, Albin Ahčin, stotnik v p. Hübschmann, predsednik trgovske in obrtniške zbornice Iv. Perdan. Dalje so bili navzoči